AH 583
2026Z22630

Antwoord van minister Aartsen (Werk en Participatie) (ontvangen 9 november 2026)

Inleiding

Daarnaast heeft het lid Van Houwelingen (FVD) tijdens het Tweeminutendebat Kinderopvang op 7 oktober 2026 een informatieverzoek ingediend over de communicatie die heeft plaats gevonden tussen de regering en de Europese Commissie over de dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Bijgaand ontvangt uw Kamer de voorbereidende notities ten behoeve van de gesprekken die informeel en ambtelijk hebben plaatsgevonden met de relevante diensten bij de Europese Commissie. Deze gesprekken waren verkennend van aard met als doel een informatie ophalen over het risico op staatssteun in het nieuwe financieringsstelsel voor kinderopvang en de wijze waarop dit risico het beste gemitigeerd zou kunnen worden.

U treft een drietal notities aan die ambtelijk zijn opgesteld ter voorbereiding van de gesprekken. Het kabinet verstrekt geen informele communicatie met de Europese Commissie. Vanwege het informele karakter van de gesprekken wordt de reactie en het oordeel van de betrokken ambtenaren van de Europese Commissie dan ook niet gedeeld. Het is in het belang van de staat om de mogelijkheid open te houden om informele en verkennende gesprekken te voeren met ambtenaren van de Europese Commissie. Deze informele status is niet mogelijk als de kans bestaat dat de informatie die daar gewisseld is uiteindelijk later toch openbaar gemaakt wordt.

Vraag 1
Kunt u, zodra het kabinet communicatie tussen het kabinet en de Europese Commissie als ‘informeel’ bestempelt, weigeren, op verzoek van de Tweede Kamer, deze communicatie aan de Kamer te verstrekken?

Het kabinet verstrekt geen informele communicatie met de Europese Commissie. Het is voor de oordeelvorming van het kabinet noodzakelijk om informele en verkennende gesprekken te kunnen voeren met ambtenaren van de Europese Commissie, bijvoorbeeld over een onderwerp als staatssteun. Ambtenaren van de relevante diensten van de Europese Commissie hebben namelijk veel kennis van staatssteunregels en de mogelijkheid om de staatssteunrisico’s te mitigeren. Vandaar dat er op ambtelijk niveau overleg heeft plaatsgevonden. De gevoerde informele gesprekken kunt u dan ook zien als het vergaren van zoveel mogelijk informatie, om uiteindelijk een gedegen besluit te kunnen nemen. Een informele status van de gesprekken is niet mogelijk als de kans bestaat dat de informatie die daar gewisseld is, uiteindelijk later toch openbaar gemaakt wordt. De ambtelijke notities treft u als bijlage aan, waarbij in bijlage 2 een standpunt van de ambtenaren van de Europese Commissie gelakt is. Met het verstrekken van deze voorbereidende notities kom ik tegemoet aan het informatieverzoek wat u tijdens het Tweeminutendebat Kinderopvang d.d. 7

oktober 2026 heeft ingediend. Aan de hand van deze notities kunt u een beeld vormen van de insteek van de informele gesprekken.

Vraag 2
Wanneer is communicatie tussen het kabinet en de Europese Commissie eigenlijk ‘informeel’? En wanneer ‘formeel’? Kunt u een paar voorbeelden geven van ‘formele’ en ‘informele’ communicatie tussen het kabinet en de Europese Commissie?

Er is in de communicatie met de Europese Commissie een onderscheid te maken tussen formele en informele correspondentie. Formele communicatie betreft geregistreerde, officiële stukken die onderdeel uitmaken van vastgestelde procedures of besluitvorming. Daarbij kunt u denken aan officiële brieven of een notificatieprocedure in het kader van een staatssteunmaatregel. Bij informele communicatie kunt u denken aan verkennende of voorbereidende gesprekken die niet direct tot een afspraak of besluit leiden. Een voorbeeld hiervan zijn werkdocumenten die niet voor formele besluitvorming zijn bedoeld.

Vraag 3
Kunnen we uit het feit dat u weigert om de communicatie tussen het kabinet en de Europese Commissie over een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) naar de Kamer te sturen (omdat deze communicatie volgens u dus ‘informeel’ zou zijn) logischerwijs concluderen dat er geen ‘formele’ communicatie is geweest tussen de Europese Commissie en het Nederlandse kabinet over DAEB? Zo nee, kan de Kamer de ‘formele’ communicatie tussen het kabinet en de Europese Unie over het gebruik van (alternatieven voor) DAEB in de kinderopvang zo snel mogelijk toegestuurd krijgen?

Het klopt dat er geen formele communicatie is geweest met de Europese Commissie over het risico op staatssteun in het nieuwe financieringsstelsel voor kinderopvang, dan wel over de mogelijkheid van het vestigen van een DAEB om dit risico te mitigeren. Zoals in de Kamerbrief van 21 september 2026[1] is toegelicht is de regering voornemens om het DAEB-Vrijstellingsbesluit[2] te gebruiken als vrijstellingsmogelijkheid voor het vestigen van een DAEB in de kinderopvangsector. Het Vrijstellingsbesluit is bedoeld voor situaties waarin de overheid marktpartijen subsidieert voor een economische dienst met een publiek belang om daarmee haar beleidsdoelen te kunnen bereiken. Kinderopvang wordt in het Vrijstellingsbesluit specifiek benoemd als dienst waarmee wordt voorzien in een sociale behoefte. Met het toepassen van het Vrijstellingsbesluit mag een lidstaat ervan uitgaan dat de steunverlening is toegestaan. Daarom geldt er in dat geval geen formeel (notificatie)proces om goedkeuring te verkrijgen voor het vestigen van de DAEB. Dit geldt ook bij de toepassing van de DAEB de-minimisverordening[3], waar voor een deel van de sector gebruik van kan worden gemaakt.

Voor de volledige afweging van mogelijke alternatieven voor de DAEB in de kinderopvang verwijs ik u naar de eerder genoemde brief van 21 september 2026. De alternatieven die in die brief zijn toegelicht, zijn ook informeel met ambtenaren van de relevante diensten bij de Europese Commissie besproken. Het voorbereidend memo voor het gesprek waarin de alternatieven ter sprake zijn gekomen, treft u, zoals ik aangaf in het antwoord op vraag 1, aan als bijlage bij deze beantwoording.

[1] Kamerstukken II 2026/2027, 31322, nr. 593.
[2] Besluit (EU) nr. 2025/2630.
[3] Verordening (EU) nr. 2023/2832.